No 112. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 15 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den September.

De rust is thans volkomen in de hoofdstad hersteld. De meeste handwerkslieden zijn tot den arbeid wedergekeerd. Alleen de steenhouwers zijn nog weigerachtig, zeggende den arbeid niet te willen hervatten voor dat hunne sijndics weder in vrijheid gesteld zijn. De justitie houdt zich thans bezig met het onderzoek der jongste woelingen.

— Een der morgenbladen, de *Courrier Français*, zegt ten aanzien van het gisteren in omloop gebragt gerucht, nopens een crediet van honderd millioenen ter versterking van Parijs, dat het ontwerp daartoe met den daad in den raad van ministers vastgesteld was, maar dat het besluit niet zoo spoedig als men zeide zoude openbaar gemaakt worden; dat de uitvoering echter spoedig de uitvaardiging der ordonnantie zou volgen. Volgens andere bladen, die gemeld hadden, dat de daartoe strekkende ordonnantie reeds geteekend was, zou het aangenomen stelsel voor de versterking van den generaal *Haxo* afkomstig zijn, en niet bestaan in het vroegere plan van afzonderlijke forten. Het werk zou met grooten spoed worden voortgezet, immers niet minder dan 50,000 werklieden zouden daarvoor dan gelijktijdig aan den arbeid gezet worden.

— Men verzekert dat het kabinet eene krachtige nota naar Londen heeft gezonden, in antwoord op die van Lord *Palmerston*. Ten gevolge van dien, zou er reeds eene wisseling van diplomatische nota's hebben plaats gehad, waarvan de bittere toon, welke in dezelve heerscht, eene aanstaande breuk tusschen de beide Mogendheden zou doen veronderstellen.

— Uit Toulon schrijft men van den 2den, dat omtrent 2,700 man troepen, dezer dagen, te Marseille vereenigd, achtervolgelijk naar Toulon zullen worden overgebragt, om ter versterking van het leger in Afrika derwaarts te worden overgevoerd.

Het gouvernement heeft weder een telegraphisch berigt van den maarschalk *Valée* bekend gemaakt, uit Toulon van den 10den en uit Algiers van den 6den gedagteekend. Daarin wordt gemeld, dat eene kolonne door den maarschalk, onder bevel van den generaal *Changarnier*, aan gene zijde van den Atlas gezonden, de stammen van Ouzza en Beni-Mesaoud gestraft en zich vervolgens in gemeenschap gesteld had met Medeah. Den 29sten had deze kolonne aan de zuidzijde van de Mouzaija twee geregelde bataillons van *Abd-el-kader* ontmoet. Zij waren met een verlies van meer dan honderd man overhoop geworpen en verstrooid, terwijl de Franschen slechts twee dooden en zes gekwetsten zouden gehad hebben. — In de provincie Algiers was het rustig.

— Ook uit Spanje wordt de volgende telegraphische depêche medegedeeld:

» Den 6den was Madrid rustig; de junta ging over tot algemeene destitutien. — Den 7den was de koningin nog te Valencia. Zij had eene verzegelde depêche van de Madridsche junta ontvangen, doch dezelve ongeopend teruggezonden. — De generaal *Claveria* is van Valencia vertrokken met twee bataillons van de koninklijke garde, om zich te Quintamar met den generaal *Aldama* te vereenigen. — Burgos, Saragossa en Lerida hebben het voorbeeld van Madrid gevolgd; te Murcia is de stad in staat van beleg verklaard en de orde niet gestoord geworden."

In den *Moniteur Parisien* leest men voorts:

» Men schrijft uit Cadix, dat ten gevolge eener bijeenkomst van de officieren der nationale militie en vertegenwoordigers der aijuntamiento, het volk, de militie en de troepen in opstand waren geraakt en verklaard hadden, dat zij zich met de gevoelens van de heerschende partij te Madrid vereenigden. Wat Malaga en andere steden van dit gewest betreft, al de tijdingen doen een opstand voorzien, zelfs nog voor de gebeurtenissen van Madrid er bekend zijn.

In bijzondere berigten uit de Spaansche hoofdstad van den 4den, wordt gezegd, dat de stedelijke regering voorzeker niet zoo stout zou hebben gehandeld, indien zij geene aanmoedigende verzekeringen, en wel zoo men dacht, uit het hoofdkwartier van *Espartero* ontvangen had. Het plan der heethoofden zou nu zijn, om eene opperste junta voor geheel Spanje daar te stellen, die het uitvoerend bewind in handen had, voorts nieuwe cortes bijeen te roepen, die een nieuw regentschap zouden benoemen. Velen dachten daarbij aan *Espartero*, doch het was waarschijnlijk dat andere hoofden van de partij der beweging, zooals *Calatrava*, *Arguelles*, *Perez*, *Cortina*, enz. den generaal niet uitsluitend het gezag in handen zouden willen geven. Het was uit een en ander ligt vooruit te zien, dat Spanje eene geweldige crisis te gemoet ging.

Ook te Saragossa heeft men, volgens de dagbladen uit die stad van den 6den, het voorbeeld van Madrid gevolgd. Zoodra de aijuntamiento er kennis droeg van de gebeurtenissen te Madrid, benoemde ook zij eene voorloopige junta aan wier hoofd de eerste constitutionele alcade stond. Eene lange proclamatie werd aan het volk afgekondigd en daarin verklaard dat men zich verzetten zou tegen alle bevelen van het ministerie, die men strijdig met de grondwet achtte.

— De schei- en geneeskundigen, benoemd om het lijk van den heer *Lafarge* weder te doen opdelven, zijn in den nacht van 7 op 8 dezer te Tulle teruggekomen, en hebben in den loop van den laatstgemelden dag de door hen medegebragte overblijfsels van het ligchaam onderzocht.

In de zitting van het hof van den 9den hebben de benoemden, bij monde van den heer *Dupuytren*, het volgende rapport uitgebragt: «De experts, door welke de lever, het hart, de milt, het gedarmte en alle de verdere ingewanden zijn onderzocht, hebben eenstemmig erkend, geen enkel spoor van arsenicum gevonden te hebben.»

Dit rapport is op het levendigste toegejuicht. De van vergiftiging beschuldigde Mevr. *Lafarge*, boog zich, na deszelfs voorlezing, met eenen glimlach tot den heer *Paillet*, haren verdediger, die zijne tranen niet kon weerhouden. « Die ophelderingen, » riep hij uit, « had men voor acht maanden reeds kunnen hebben; dan zou er zelfs geene beschuldiging hebben plaats gehad. »

— In den aanvang der beurs scheen de koers zich beter te houden dan de vorige dagen, maar het op nieuw algemeen verbreid gerucht van de versterking van Parijs deed de rente op nieuw achteruit gaan. De notering was heden: 5pCt. 103,80; 3pCt. 71,20; Nap. r. 95; Sp. ardoins 22; Roth. L. 98.

Van den 12den. — De bladen van het gouvernement blijven het stilzwijgen bewaren, en houden ook heden niets tot bevestiging of logenstraffing van de in omloop zijnde verontrustende geruchten. Dit geeft de oppositiebladen ruime aanleiding om zich over de houding van het ministerie te beklagen. Het *Journal des Débats* onder anderen vordert het ministerie op nieuw op, om ter geruststelling van het land, rond voor zijne gevoelens uit te komen en zijne voornemens te doen blijken, en schetst den tegenwoordigen staat van zaken volgenderwijs af.

» Het vraagstuk of wij vrede of oorlog zullen hebben is onzekerder dan ooit. Het ministerie bewaart een diep stilzwijgen over zijne gezindheden en ontwerpen. Middelerwijl heerscht de [illegible] heid in de gemoederen; onze fondsen dalen sterk; op de beurs heerscht de levendigste ongerustheid; de handel is bezorgd. Wij hebben geen oorlog en zullen misschien geen oorlog krijgen [illegible] voelen wij een deel der rampen, die hij naar zich sleept. Wat ziet men aan den eenen kant? Het ministerie zet zijne oorlogstoerustingen voort; het sluit koopen voor de leverantie van paarden, het doet ligtingen van soldaten en matrozen; men spreekt van de versterking van Parijs; in een onzer departementen heeft zich het gerucht eensklaps verbreid, dat de oorlog verklaard was, en de prefect is genoodzaakt geweest bij eene officiele [illegible] deren gerust te stellen. Wat zien wij van den [illegible] Het traktaat van 15 julij heeft reeds een begin van [illegible] iedere uit het Oosten aankomende paketboot brengt [illegible] verontrustende tijdingen; de kommodore *Napier* [illegible]

schepen in beslag genomen; de admiraal *Stopford* is voor Alexandrie. Onze vloot blijft intusschen onbeweeglijk; er is volstrekt niets van hare instructien bekend; of zij vredelievend of oorlogzuchtig is, is evenzeer een geheim. Men zou geneigd zijn om te gelooven dat het gouvernement zelf nog geen partij gekozen heeft, zich op den loop der gebeurtenissen verlaat, rekenende op de Voorzienigheid en op onverwachte gebeurtenissen. Tot heden echter, het moet gezegd worden, heeft het ministerie zich nog niet sterk op het geluk te beroemen, om geregtigd te zijn zich daarop te verlaten. Men hoopte dat het londensch traktaat door Pruissen en Oostenrijk niet zou geratificeerd worden; dit is echter geschied; men heeft gesteund op de moeijelijkheid van de uitvoering; met de uitvoering is niettemin een begin gemaakt. Waarnaar wacht men thans? dat de mogendheden het moede worden, dat zij zwichten? En ook in deze hoop zich bedrogen ziende, wat zal men dan aanvangen?" — Het *Journal* meent verder, dat het ergste wat overkomen kon, de voortduring was van den tegenwoordigen onzekeren toestand. De gemoederen werden opgewonden, het gouvernement zou geen meester meer blijven, om de gelegenheid en het oogenblik te kiezen, en alvorens er een kanonschot gelost was, zou het land reeds verschrikkelijk door de omstandigheden geleden hebben.

— Een der Maltheser bladen van den 1sten September, schrijft uit Alexandrie, dat *Mehemed*-Ali aan de konsuls der vier mogendheden zou te kennen hebben gegeven, dat aangezien zij thans geene zending meer te vervullen hadden, hunne tegenwoordigheid te Alexandrie noodeloos was geworden. *Rifaat*-bey had een antwoord bekomen dat hem zou genoopt hebben naar Konstantinopel terug te keeren. Voor het overige zag men dagelijks de officieren van het engelsch-oostenrijksch eskader te Alexandrie aan wal komen zonder dat hun eenig leed wedervoer. Den 25sten waren verscheiden egyptische vaartuigen met vruchten en rijst beladen, door het vereenigd eskader aangehouden, doch weder vrijgegeven, nadat men de lading van de schepen had gekocht en betaald.

Van elders wordt gemeld, dat de vlootvoogd *Napier* aan den britschen konsul te Alexandrie geschreven had, om hem kennis te geven dat de neef van den Emir *Beschir*, den chef in het gebergte, zijne onderwerping aan den Sultan had gezonden en slechts de verschijning der Ottomannische vlag afwachtte om zich te verklaren. De Emir zelf had daarentegen den pacha beloofd met zijne eigene troepen de orde in het gebergte te handhaven. Voorts had de commodore *Napier* aangekondigd, dat eene aanzienlijke Europesche magt met de troepen van den Sultan te Beyrut zou ontscheept worden, aangezien zonder dien maatregel de in Syrie te bewerkstelligen operatien aan noodlottige vertragingen zouden blootgesteld staan. De commodore had met den gouverneur van Beyrut, *Abbas*-pacha, een wapenstilstand van tien dagen gesloten, welke verstreek op den dag van het vertrek der jongste paketboot.

Op het vernemen van het in beslag nemen van eenige schepen voor Beyrut, had *Mehemed*-Ali verklaard, dat de Engelschen zich te vergeefs moeite gaven om zijne gemeenschap met Syrie af te snijden. In weerwil der blokkade toch kon hij hulp ter zee naar St.-Jean-Acre zenden op platboomde vaartuigen die de kust langs voeren, terwijl hij bovendien 10,000 kameelen verzameld had om hulp door de woestijn toe te zenden.

— De sterkte der fransche scheepsmagt in de Middellandsche zee bedraagt thans veertien linieschepen. Zes daarvan staan onder de bevelen van den vice-admiraal *Rosamel*, te weten: de *Ocean* van 120 stukken, de *Jena* van 90, de *Trident*, de *Marengo*, *Alger* en *Scipio* van 82 stukken. Het eskader onder den admiraal *Hugon* bestaat uit acht schepen: de *Montebello* van 120 stukken, *Hercule* van 100, de *Suffren*, *Jupiter*, *Neptune*, *Santa Petri*, *Diadême*, ieder van 90 stukken, de *Triton* van 82. Men wil voorts een reserve-eskader van acht schepen daarstellen, waarvan de organisatie aan den schout-bij-nacht *Lalande* opgedragen is.

— Er is thans een bataillon linie-troepen in het Luxembourg en voor de gevangenis geplaatst waar *Louis Napoleon* en zijne medepligtigen opgesloten zijn. Een dubbele wachtpost van veteranen, onder-officieren en linie-soldaten bewaken de deuren, terwijl in den tuin schildwachten op elke 30 passen afstands geplaatst zijn.

— Men zegt dat het gouvernement voornemens is aan het plan gevolg te geven om de spaansche uitgewekene Karlisten tot den openbaren arbeid te gebruiken. Ruim een honderdtal zou naar Calais getransporteerd worden om er aan de havenwerken te arbeiden.

— De daling is heden ter beurze nog voortgegaan. De notering was heden (12 September): 5 pCt. 101,80; 3 pCt. 70; Nap. r. niet genoteerd; Sp. Ardoins 21⅝; Rom. L. niet genoteerd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den September.

H. M. de keizerin van Rusland, vergezeld van den Grootvorst-troonopvolger, de Grootvorstin *Olga* en de Prinses *Maria* van Hessen, is den 3den dezer te Breslau aangekomen. Dezelve zou den volgenden morgen weder vertrekken, om over Warschau naar St. Petersburg terug te keeren.

— De Pruissische *Staatscourant* bevat het programma der plegtigheden, bij gelegenheid van de krooning te Koningsberg.

— Uit Berlyn wordt medegedeeld de inhoud van eenen herderlijken brief, dien de Aartsbisschop van Posen, na zijne terugkomst in zijn bisdom, onder dagteekening van den 2? Augustus, heeft uitgevaardigd. Dit stuk is in eenen meer verzoenenden geest opgesteld dan alle andere stukken van dien aard, welke sedert 1837 door den heer *von Dunin* zijn uitgevaardigd. Daarin worden onder anderen, de geestelijken vermaand, om te zorgen, dat voortaan de kerkelijke vrede bewaard blijve, en dat zij zelfs niet alleen jegens hunne eigene kerkelijke onderhoorigen, maar ook jegens de overige Christenen de door de godsdienst voorgeschrevene pligten van liefde zullen uitoefenen. Ten aanzien van de gemengde huwelijken worden de geestelijken herinnerd, dat wel is waar, de wet het afvorderen van beloften omtrent het opvoeden der kinderen enz. verbiedt, maar dat de geestelijken door geen wettig verbod verhinderd worden, hunnen bijstand te weigeren, ingeval hun geweten hun zegt, dat de voorschriften der kerk met dien bijstand in tegenspraak zijn.

— De *Schwabische Merkur* schrijft van de oevers van den Rijn:

„De diplomatische conferentien die te Koningswarth hebben plaats gehad, zijn alsnu afgeloopen. Met genoegzame zekerheid moet men het daarvoor houden, dat de vrees voor eene vredebreuk geheel is geweken. Men zegt dat het Russisch gouvernement, hetwelk het grootste deel zal moeten nemen in de uitvoeren dwangmaatregelen tegen *Mehemed*-Ali, zijne operatieplannen heeft ingediend, die door de leden van de Conferentie eenstemmig zijn goedgekeurd; want zij nemen allen twijfel weg omtrent de volkomen belangloosheid van dat gouvernement. Het voornaamste van dit plan is, dat de Russische magt noch in Konstantinopel zal binnenrukken, noch in den Bosphorus zal verschijnen, doch dat zij die bestemd zijn tegen Egypte te ageren zich door Sinope naar Klein-Azie zullen begeven en het oprukken van *Ibrahim*-pacha, indien hij den Taurus mogt overkomen, trachten te beletten.

— Te Darmstadt hebben zich de Groothertogelijke troepen op den 5 en 7den op marsch begeven, ten einde de groote manoeuvres bij Heilbron bij te wonen. Z. K. H. de erfgroothertog bevindt zich aan het hoofd van de eerste kolonne infanterie, en zal in persoon de manoeuvres helpen uitvoeren.

— De Badensche hoogleeraren *von Rotteck* en *Welcker*, die voor eenigen tijd, ter zake van hunne staatkunkige denkwijs, in de uitoefening hunner betrekking geschorst waren, hebben dezer dagen, van de regering verlof bekomen, hunne lessen aan de hoogeschool van Freiburg te hervatten.

— In de *Augsburgsche Zeitung* wordt van den 1sten September van de italiaansche grenzen geschreven, dat zich te Ancona het gerucht verbreid had, dat de Franschen andermaal op het oog zouden hebben om Ancona te bezetten. Hoe onwaarschijnlijk zulks voorkomt, had dit gerucht te Ancona toch eene groote bezorgdheid verwekt.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den September.

Eergisteren is een koerier uit Konstantinopel alhier aangekomen, medebrengende de ratificatien van het Londensche traktaat door de Porte.

De gedragingen van den commodore *Napier* vinden bij onze oppositie veel afkeuring. Zij zouden gewettigd zijn door een bijgevoegd artikel tot genoemd traktaat, volgens hetwelk Engeland en Turkye, in afwachting van de ratificatien van het traktaat, met de voorloopige uitvoering daarvan zouden belast zijn. Wat hiervan zij, is echter nog met geene juistheid bekend.

De correspondentien onzer dagbladen uit Parys, zelfs die vroeger nog al vredelievend luidden, zijn thans zeer oorlogzuchtig.

De *Morning Herald* verzekerde gisteren uit eene zeer goede bron, waarop hij zich volkomen verlaten kan, vernomen te hebben, dat het Londensche verdrag van den 15den Julij, onder anderen, bepaalt, dat er in geval van nood een Russisch leger naar Klein-Azie gezonden en zoodanig geplaatst zal worden, als tot dekking en verdediging der Turksche hoofdstad noodzakelijk bevonden zal worden; doch dat de Dardanellen en de Bosphorus voor alle oorlogschepen, van welk volk ook, gesloten zullen zijn. De *Herald* noemt dit nog erger dan het verdrag van *Unkiar Skelessi*, als waarbij Engeland tot niets verbonden was, terwijl het bij dit verdrag zich zelven vrijwillig van de Dardanellen uitgesloten heeft.

Volgens berigten uit Alexandrie over Malta ontvangen, zouden de Muzelmannen in Egypte zeer gezind zijn om de wapens voor *Mehemed*-Ali op te vatten. De officieren van de vroegere Turksche vloot zijn afgezet en alle door Egyptische officieren vervangen. De militie betoont zich geheel ten voordeele van *Mehemed*-Ali, en zeer tegen de Christenen vooringenomen. Een bewijs daarvan zou reeds geleverd zijn, door het mishandelen van den Hollandschen vice-konsul te Mahmondie, op den 20sten der vorige maand. De Onder-Koning van deze zaak kennis gekregen hebbende, heeft echter den luitenant,

die gedreigd had den vice-consul het hoofd af te slaan, twee vangen gedegradeerd, en de manschappen, die hem vergezelden, doen straffen.

— Het bekende Liverpoolsstoomschip is in het laatst der vorige week door Hr. Ms. gouvernement van deszelfs eigenaars voor eenen onbepaalden tijd in dienst genomen, en zal binnen weinige dagen van deze hoofdstad, met een aantal troepen en eene groote hoeveelheid wapenen en ammunitie, naar de Ionische eilanden vertrekken. Gemeld stoomschip schijnt voorloopig te zullen moeten dienen om, ingeval het werkelijk tot vijandelijkheden in het Oosten mogt komen, inmiddels gezegde eilanden en de andere Britsche stations in de Middellandsche zee de gemeenschap daar te stellen. Ook heeft Hr. Ms. linieschip *de Vanguard*, voerende 80 stukken geschut, ten gevolge van ontvangene bevelen van wege de admiraliteit, zich thans van Plymouth naar Cork begeven, ten einde, na aldaar een kleine drie honderdtal troepen aan boord genomen te hebben, met dezelve onverwijld naar Malta te stevenen.

Uit Portmouth wordt gemeld, dat drie oorlogschepen van den eersten rang: *Britannia*, *Havre* en *Royal Adelaïde*, elk van 120 stukken zeilklaar liggen, om naar de Middellandsche zee te vertrekken, binnen kort zullen zij door een stoomfregat en verschillende gewapende stoombooten worden gevolgd.

— De daling der fondsen te Parys heeft hier eene niet onbelangrijke terugwerking gehad. Over het geheel blijft er eene strekking ter beurze heerschen om op de daling te speculeren.

Gisteren stonden de 3pCt. gec. $87\frac{5}{8}$; Ned. $2\frac{1}{2}$pCt. $48\frac{1}{2}$; 5pCt. 98; Spanje $21\frac{1}{8}$; Portugal 3pCt. $21\frac{1}{4}$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den September.

Onze bladen melden de aankomst des konings te Wisbaden den 5den dezer. Den 7den zou Z. M. den president der duitsche bondvergadering *von Munch Bellinchausen* ontvangen.

— Het kieskollegie van Leuven heeft tot lid van de kamer de vertegenwoordigers verkozen den minister van oorlog, generaal *Buzen*, in de plaats van wijlen den graaf *W. de Merode*.

— Er schijnt thans met ernst aan gedacht te worden, om de gemeenten St.-Josse-ten-noode en Molenbeck met de stad Brussel te vereenigen. Bij openbare aankondiging zijn de ingezetenen uitgenoodigd, volgens de bepalingen *de commodo et incommodo*, om er hun gevoelen over uit te brengen.

— Het gouvernement heeft vergunning gegeven dat het stoffelijk overschot van den heer *Cockerill* naar Belgie overgebragt werd, om het plegtig ter aarde te bestellen.

— Te Mechelen is men aan de herstelling van den St. Rombouts-toren begonnen. Het werk zal vijf jaren duren en 400,000 fr. kosten.

— Het programma van de viering der Septemberdagen te Brussel is reeds bekend gemaakt. De verlichting van het park en de paardenwedloopen in de vlakte van Monplaisir zullen de voornaamste feesten uitmaken.

NEDERLANDEN

BREDA, den 14den September.

Den 7 dezer is de luitenant-kolonel *Spengler*, adjudant van Z. M. den Koning, te Stuttgardt aangekomen, de tijding overbrengende der gelukkige bevalling van H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje*. Deze tijding is door Hunne Majesteiten de Koning en Koningin van Wurtemberg en de verdere Koninklijke familie met de grootste blijdschap en deelneming ontvangen.

— De respective gouverneurs zijn door den minister van finantien aangeschreven om te zorgen, dat het werk der plomberingen ten allen tijde onder de verantwoordelijkheid, het toezigt en ten overstaan van visiteuren, als een gedeelte hunner bemoeijingen uitmakende, geschiede; dat deze beambten zich echter, wat het werktuigelijk verrigten dezer werkzaamheden betreft, als het stellen, toeknijpen en afnemen der looden enz., kunnen doen assisteren, mits zorg dragende dat door zoodanige assistenten slechts geene fooijen, giften als anderzins, van welken aard of onder welke benaming, van belanghebbende schippers of anderen worden aangenomen, waarvoor zij visiteurs, evenzeer als voor de behoorlijke en doelmatig aangelegde plombering en verzegeling, persoonlijk verantwoordelijk worden gesteld.

— De heeren *Noël Simon* en *Cliffort*, leden der Utrechtsche commissie, benevens den secretaris, den heer *van West*, zijn den 8 van Utrecht vertrokken. De heer *de la Caille* heeft zich naar Brussel begeven. Tot de terugkomst van die heeren zijn de zittingen gestaakt.

— Uit Utrecht vernemt men, dat aan de heeren *Soeders*, te Maarsen en *Dietz*, te Utrecht, concessie verleend is, tot het rijden met hunne zoogenaamde landboot op tien wielen, tusschen de steden Utrecht en Amsterdam.

— Uit Groningen 9 September schrijft men:

De arrondissements-regtbank alhier, uitspraak doende in de zaak van *E. Meeter*, zonder beroep, *J. H. Bolt*, boekdrukker, *J. W. Oving*, zonder beroep, te Groningen, *J. H. Fetz*, tooneelspeler te 's Hage, en *A. Sonius*, zonder beroep, te Groningen, heeft heden de beide eerstgenoemde beklaagden veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 5 jaren, solidair in eene boete van *f* 100, — en den 2den beklaagden bovendien in eene boete van *f* 50, — den 4den beklaagden tot eene gevangenisstraf van 2 jaren, en den 5den tot eene gevangenisstraf van zes maanden; alle deze beklaagden in de kosten van het proces; en zulks ter zake van wanbedrijven, voorzien bij de wet van 1 Junij 1830 (*Staatsblad* n. 15), mitsgaders bij art. 222, 367, en volg., art. 436, in verband met art. 307, art. 59 en 60, en art. 55 van het *Wetboek van Strafregt*, en aan de beklaagden respectivelijk ten laste gelegd; terwijl bij hetzelfde vonnis *J. W. Oving*, is vrijgesproken. *Meeter* en *Sonius* hebben in persoon hunne verdediging voorgedragen. *Bolt* werd verdedigd door Mr. *A. Pahleg*, en *Oving* door Mr. *J. L. Schaap*. De beklaagde *Fetz* is op de dagvaarding niet verschenen.

— Men schrijft uit Utrecht van den 11 September. De teregtzittingen der regtbank alhier van ll. Dingsdag, Woensdag en Donderdag zijn aan de behandeling der zaak van Mw. *T. van A.* gewijd geweest. Bij de opening der debatten heeft het publiek ministerie, bij monde van Mr. *Nepveu* tot Ameide, andermaal een kort exposé van de zaak gegeven, en zijn de getuigen, vele in getal, zonder belangrijke incidenten, alsook laatstelijk de bekl. gehoord. Deze langdurige debatten werden door den waarnemenden president, den heer Mr. *J. F.* baron *van Rheede van Oudshoorn*, met eene merkwaardige onpartijdigheid bestuurd. Hierna heeft het publiek ministerie een uitgevoerd gemotiveerd requisitoir voorgedragen, strekkende tot schuldig verklaring der bekl. en toepassing der artik. 309 en 344 van het strafwetboek. — Daarop heeft de heer Mr. *S. P. Lipman*, met zijne gewone welsprekendheid, de verdediging der bekl. voorgedragen. Na repliek zoowel van het publiek ministerie als van den verdediger, heeft de regtbank de uitspraak van het vonnis bepaald op aanstaanden Donderdag 17den dezer.

— Uit Zierikzee schrijft men van den 9 dezer: « Naar men verneemt, zal eerlang binnen deze stad worden in werking gebragt eene *onderlinge waarborgvereeniging van arbeiders en werklieden*, welke voornamelijk ten doel heeft, om aan zoodanige werklieden, die gedurende het zomersaizoen eene geringe wekelijksche toelage zullen hebben bijgedragen, des winters uit het fonds ondersteuning te doen genieten. Men vleit zich, dat zoodanige inrigting, welke in de stad Gouda aanvankelijk met gewenschten uitslag is aan den gang gebragt, en om derzelver heilzame strekking van 's Konings wege is aanbevolen, ook voor de talrijke klasse van werklieden binnen deze stad gezegende vruchten zal kunnen dragen, zoo tot voorkoming van armoede, als tot verbetering van derzelver lot. Eene commisie is bereids door heeren burgemeester en wethouders dezer stad benoemd, om alles te regelen en voor te bereiden."

— Uit 's Gravenhage schrijft men: De Toonkunst heeft een zeer gevoelig verlies geleden door het afsterven van mejufvrouw *Anna Gertruda Elisabeth van den Bergh*, die ll. Donderdag, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 47 jaren, alhier overleden is. Met haar is eene der meest begaafde toonkunstenaresse van onzen tijd ten grave gedaald, en onze stad heeft in haar een wezenlijk sieraad verloren, hetwelk sedert jaren het voorwerp der bewondering van ingezetenen en vreemdelingen was.

— Zaturdag is van de werf *de Nijverheid* van de heeren *C. Gips en Zonen*, te Schiedam, met het beste gevolg, van stapel geloopen het fregat *de Stad 's Gravenhage*, groot 600 Java-lasten, bestemd voor de vaart op Oostindië, zullende gevoerd worden door kapitein *Cornelis Kens*; zijnde dit het eerste schip, hetwelk gebouwd is voor rekening van de 's Gravenhaagsche Scheepsreederij.

— Uit Kampen schrijft men, dat zich te Meppel eene maatschappij vormt tot ontginning en bebouwing van woeste- en heidegronden in de provincie Drenthe.

— In de op maandag ll. te Amsterdam door de Nederlandsche handelmaatschappij gehoudene veiling van 277,478 balen en 1988 zakken Java- en 15,290 balen Sumatra-koffij, is alles in consumptie naar qualiteit verkocht, te weten: de Java van $25\frac{1}{2}$ tot $43\frac{1}{4}$ en de Sumatra tot $23\frac{1}{2}$ cents.

— Uit Kopenhagen schrijft men van den 5den September: Men heeft hier de tijding ontvangen, dat voor omtrent acht dagen eene russische oorlogsvloot, sterk 20 zeilen, tusschen Bornholm en Gothland kruiste.

IBRAHIM-PACHA.

De volgende schets is een uittreksel uit het dagboek van eenen duitschen staf-officier, den majoor *von H. . . .*, die in . . . en in het tegenwoordig jaar eene reis langs den Donau naar Konstantinopel, Griekenland, Syrië, Palestina en Egypte ondernam, die zich thans nog te Algiers bevindt, en wiens reisverhaal eerlang in het boekhandelhuis van *Cotta* het licht zal zien.

Ibrahim is met der daad koning van Syrie, 't welk hij sedert de verovering van hetzelve beheerscht en bijna niet meer verlaten heeft. Zijne persoonlijke dapperheid, de vlugheid zijner bewegingen waarmede hij steeds met bliksemsnelheid op de bedreigde punten verschijnt, hebben eene vrees voor zijne magt verwekt, die alleen sterk genoeg is, om het uitbarsten van groote onlusten voor te komen; gelijk men daarvan het voorbeeld te Naplus en Jeruzalem gezien heeft, alwaar hij zijne redding slechts aan zijne groote besluitvaardigheid te danken had. Hij is soldaat, maar een gewoon soldaat, in den vollen zin van het woord, vreemd aan alle hoogere krijgswetenschap. In den slag van Nesib moest de overste *Selves* (*Soliman*-pacha) alle beschikkingen voor de bewegingen en stellingen maken, aan den generaal en chef overlatende, om op den vijand in te houwen.

Ibrahim is de zoon eener vrouw die *Mehemed*-Ali later onder de zijne opnam. Hij nam *Ibrahim* als zoon aan, wijl diens dapper zwaard den zwakker wordenden grijsaard steeds onontbeerlijker werd. Door zijnen invloed op het leger, waarin hij leefde, bevorderde hij het schrikbewind des grijzen onderkonings, en droeg niet weinig bij tot de bevestiging van zijn rijk. Dit rijk moest erfelijk gemaakt worden; maar wie zou het erven? In het Oosten kan buitendien geen wettige opvolging plaats hebben; maar hier viel het naauwelijks gevormde rijk een bastaard ten deel, die wel tot deszelfs verovering bekwaam was, maar wien het niet gelukken zal den tegen hem bestaanden haat te bezweren en door vaste banden volken aaneen te verbinden, die op zulks een tegennatuurlijke wijs te zamen onder een beheer gebragt zijn.

Ibrahim is zoo mogelijk nog meer gehaat dan *Mehemed*-Ali; deze heeft, zoo al geen vrienden ten minste nog aanhangers. Maar *Ibrahim* heeft niets dan vijanden, gevaarlijke vijanden, die een wrok in het hart koesteren, wegens de van hem geleden mishandelingen, wegens zijne ruwe trotsche hoogmoed, zijne verachting van alle menschenwaarde, waardoor de borst ook van den lankmoedigsten turk met wraakgedachten jegens hem vervuld is. De hem aanklevende verachting van menschen wordt slechts dan eenigzins beteugeld, wanneer hij met vreemdelingen te doen heeft en ook aan deze staatkundige verhouding, welke hij aan zijnen pleegvader te danken heeft, geeft hij eerst gehoor sedert zijne wreedaardige, met bloedige trekken in de jaarboeken der geschiedenis aangeteekende moordbedrijven in Morea.

Ibrahim is zeer rijk. Hij heeft behalve de afpersingen voor zijn eigen beurs, de belastingen van den armen Syrier, in vergelijking met die welke hij aan de Porte betaalt, meer dan verviervoudigd. Zijn stelsel is gelijk aan dat van *Mehemed*-Ali, bestaande in het vernietigen van allen rijkdom, omdat een arm volk gemakkelijker te beheerschen valt dan een volk 't welk welvaart geniet. Hierdoor wordt alle handel verlamd en verkeert de bewoner onder een ondraaglijken druk. *Ibrahim's* woekerzucht werpt zich op alles wat voordeel kan aanbrengen, en zelfs zijne beplantingen en tuinaankweekingen, die men zijn smaak en gevoel voor het schoone toeschreef, werden slechts aangelegd als vruchtopleverende middelen van den zich toegeëigenden grond. De geldafpersingen die hij zich veroorloven durft, dewijl *Mehemed*-Ali het niet meer waagt hem in zijne neigingen te keer te gaan, gaan alle grenzen te buiten, en hij is de oorzaak van den drukkenden willekeur, waarmede ook over de roerende goederen der bewoners beschikt wordt, nadat de vaste eigendommen, de grond, reeds lang in het bezit van dezen geweldenaar is. Het stelsel van wegnemen der Nijlschuiten, waardoor alle verkeer verlamd of vernietigd wordt, heeft *Ibrahim* ook op Syrie toegepast: paarden, kameelen, muildieren, ezels worden bij duizenden in beslag genomen en nimmer teruggegeven. Men moet het zien op welke wijs hij tegenwoordig St. Jean d'Acre bevestigt; niet alleen worden alle lastdieren uit het geheele land derwaarts zamengedreven, maar ook de arbeiders en handwerkslieden worden met geweld tot den arbeid gedwongen, zoodat men in den omtrek der naburige steden noch het land kan bebouwen, noch er zelfs bakken kan. En dit alles geschiedt met de grootste ruwheid en hardvochtigheid, zonder de minste verschooning, even gelijk de conscriptie voor de dienst, moetende de soldaten levenslang dienen, terwijl zij niet naar wettelijke bepalingen, maar naar willekeur, zonder het minste acht te slaan op hunne familie-betrekkingen tot de dienst gedwongen worden. En wanneer men dan deze bedroevende navolging van Europesche instellingen van nabij gadeslaat, wanneer men ziet hoe het geluk dezer volken om een kaartenhuis dat van nu tot morgen staat, te schragen, opgeofferd wordt, hoe deze fortificatiewerken, deze legerkampen, deze dreigende verdedigingstoerustingen een belagchelijke tooneelspel is; wanneer men weet, hoe dit leger van kinderen, verminkten en onvergenoegden bij het eerste kanonschot eener Europesche divisie uit elkander zal stuiven, dan kan men niet anders dan met een diep ontroerd gemoed den kreet der wanhoop hooren, die uit dit land opgaat, en kan men niet twijfelen, of de vergelding zal niet lang toeven, om aan deze vreeslijke verdrukking, deze gruwzame schending van menschen- en volkenregten een einde te maken.

Ibrahim heeft zijn geheel leven door getoond een waar genoegen te vinden in verdelging en moord, afschuwelijk zijn zijne middelen om geld af te persen. Ik kwam op eene plaats waar iemand niet betalen wilde hetgeen men van hem eischte. Hij werd met zijne vrouw zamengebonden, eerst van voren, toen met den rug, en beiden werden toen zoolang gegeeseld tot het geld gegeven werd.

Te Nazareth was ik getuige, dat een pachter der tollen bij korte tusschenpozen twee dagen en twee nachten aanhoudend geslagen werd, omdat hij de verschuldigde gelden niet op den verschijndag kon storten. Te vergeefs bad de man om uitstel, ten einde het geld door hulp van naburige handelaars bijeen te krijgen. Zijn eenig kind werd als slaaf verkocht, en hij-zelf zou in den morgen van onze afreis den geest gegeven hebben. Te Sint waar *Ibrahim* vroeger gouverneur was, verhaalden mij eenige geloofwaardige lieden, dat hij een soort van tijdverdrijf had uitgedacht, om zijne ledige avonden aan te vullen. Dikwijls namelijk liet hij des morgens, zonder reden of regtsuitspraak, menschen ophangen en de lijken des avonds voor zijne Kioske plaatsen, om zich op dezelve in het pistoolschieten te oefenen.

Het leger is sedert den slag van Nesib bij Marasch en Aleppo gekantonneerd. In plaats echter van dezen tijd van rust te besteden, om hetzelve beter te vormen, laat *Ibrahim* hetzelve geheel werkeloos en zich aan dronkenschap en zwelgerij te buiten gaan; hij zond zelfs de Europesche officieren, die de regimenten georganiseerd hebben, naar de depots terug, en laat de arme troepen sedert zestien maanden zonder soldij.

Wat heeft het vertrapte volk van zulk een met vloek en smaad bezoedelden woekeraar, die deszelfs toekomstige gebieder moet worden, te wachten? wat van dezen geessel van Syrie en Arabie, van dezen vloek van Derayeh, van dezen bloedhond, voor wien moorden eene behoefte is, en die, in weerwil zijner voor het oog van Europa gehuichelde verbetering, nog in den jongsten oorlog 500 arme Kurden in een gewelf deed opsluiten en aldaar slagten? Het moorden is voor hem eene gewone zaak, en gelijk hij vroeger vele zijner vrouwen liet ombrengen, ja haar eens te zamen gebonden in den Nijl liet verdrinken, is het wurgen van de lieden zijner huishouding nog op dit oogenblik zeer in zwang; men zoekt zulks slechts wat meer geheim te houden, opdat de Europesche couranten daarover niet uitweiden en de mogendheden in eene goede luim blijven.

Ibrahim heeft zeer gemeene gelaatstrekken, welke de ruwheid van zijn aard uitdrukken. Hij wordt bovenmatig dik, en zijne neiging voor onnatuurlijken wellust, die in de familie van *Mehemed* een heerschend kwaad is, vooral zijn onmatig genot van sterke dranken, doen voorzien dat hij een onnatuurlijken dood te gemoet gaat. Wie zal dan het nog niet eens regt bestaande arabische rijk regeren, wanneer de beide tegenwoordige hoofden het tooneel verlaten hebben?

Ter AMSTERDAMSCHE EFFECTEN-SOCIETEIT van gisteren (13 *September*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 48 dert. zest., ⅞, dert. zest.; O. I. Leening 92⅞, 93; Kansbill. 21¼; Ardoins 85 à 19½, ¼, drie achtste; Coupons 15½.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.